

Παράνομη διακίνηση προσώπων και αγαθών μέσω της Πράσινης Γραμμής

Facilitator:

Knowledge partner:

Sponsored by:

British
High Commission
Nicosia

Έκθεση σχετικά με την παράνομη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων και την εμπορία ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής

Φεβρουάριος 2022

Η παρούσα έκθεση αποτελεί μέρος των παραδοτέων του έργου με τίτλο «Παράνομη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων και εμπορία ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής», το οποίο υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus.¹ Γενικός στόχος του παρόντος προγράμματος είναι η εξέταση, η ανίχνευση και η κατανόηση των εγκληματικών δραστηριοτήτων της παράνομης διακίνησης αγαθών και ανθρώπων και της εμπορίας ανθρώπων διαμέσου της υπό τα Ηνωμένα Έθνη ελεγχόμενης ζώνης, επίσης γνωστής ως «Πράσινης Γραμμής». Αυτό θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των προσπαθειών καταπολέμησης διάφορων παράνομων δραστηριοτήτων, ιδίως της παράνομης διακίνησης αγαθών (λαθρεμπόριο), της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και της εμπορίας ανθρώπων. Συμπληρωματικό στόχο αποτελεί η ενίσχυση των ικανοτήτων σχετικών φορέων που ασχολούνται με την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη των εγκληματικών δραστηριοτήτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.

Ο στόχος της ομάδας κατά την υλοποίηση του έργου είναι διττός:

- (i) η διεύρυνση της γνώσης και της εφαρμογής του νόμου και του σχετικού θεσμικού πλαισίου για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αγαθών και ανθρώπων και της εμπορίας ανθρώπων
- (ii) η προώθηση της ευαισθητοποίησης και η παροχή κατάρτισης στους εργαζομένους της πρώτης γραμμής, των λειτουργών που είναι επιφορτισμένοι με την τήρηση του νόμου και της τάξης, των ΜΚΟ, των φοιτητών, του ευρέως κοινού και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων. Με τον τρόπο αυτό, φιλοδοξούμε να δημιουργήσουμε ορθά ενημερωμένους επαγγελματίες και/ή ερευνητές που να μπορούν να παρέχουν συστάσεις, να εφαρμόζουν πρακτικές και να ενημερώσουν τις κοινότητές τους σχετικά με τους κινδύνους και την έκταση των φερόμενων/καταγγελλθεισών επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Επιδίωξή μας αποτελεί επίσης η ευαισθητοποίηση μέσα από εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, ομάδες εστίασης και άλλες δραστηριότητες.

Έχοντας κατά νου όλα τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση στοχεύει στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας σχετικά με την παράνομη διακίνηση και το εμπόριο ανθρώπων και το λαθρεμπόριο αγαθών διαμέσου της Πράσινης Γραμμής. Ο δεύτερος στόχος είναι η παρουσίαση των δραστηριοτήτων του έργου. Έτσι, η έκθεση χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρέχεται σύντομη περιγραφή των φαινομένων που αποτέλεσαν αντικείμενο του έργου. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του έργου, οι οποίες

¹ Smuggling and Human Trafficking across the Green Line < <https://shtproject.uclancyprus.ac.cy/> > τελευταία πρόσβαση στις 18/01/2022

ολοκληρώθηκαν με την υποστήριξη των εταίρων γνώσης του Πανεπιστημίου UCLan Κύπρου: του ICLAIM² και του Step Up Stop Slavery.³

Σύντομη ιστορική αναδρομή για το νησί της Κύπρου:

Χάρτης 1: Το νησί της Κύπρου⁴

Το νησί της Κύπρου βρίσκεται στην Ανατολική Μεσόγειο και περιβάλλεται από τρεις ηπείρους. Μετά από μια μακρά περίοδο βρετανικής αποικιοκρατίας, το 97% του νησιού απέκτησε την ανεξαρτησία του το 1960.⁵ Ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) είδε το φως στις 16 Αυγούστου 1960,⁶ το 3% της επικράτειας του νησιού παρέμεινε υπό αγγλική διοίκηση.⁷ Οι αποκαλούμενες Περιοχές των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων (Sovereign Base Areas) χρησιμοποιούνται ως στρατιωτική βάση, ως καταφύγιο (μέχρι το 2003) για τους μετανάστες,

² Interdisciplinary Centre for Law, Alternative and Innovative Methods (ICLAIM) <<https://www.iclaimcentre.org/>> τελευταία πρόσβαση στις 8 January 2022

³ Step Up Stop Slavery <<https://www.stepupstopslavery.org/>> τελευταία πρόσβαση στις 8 January 2022

⁴ Χάρτης εκδοθείς από τη Διοίκηση των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων <www.sbaadministration.org/index.php/maps> πρόσβαση στις 21/03/2018.

⁵ The Cyprus Act 1960, Section 2, *R (on the application of Tag Eldin Ramadan Bashir and others) v Secretary of State for the Home Department* [2018] UKSC 45. Klearchos Kyriakides, 'The 1960 Treaties and the search for security in Cyprus (11(4) Journal of Balkan and near Eastern Studies, 2009) 427

⁶ The Cyprus Act 1960, Section 1. Klearchos Kyriakides, 'The 1960 Treaties and the search for security in Cyprus (11(4) Journal of Balkan and near Eastern Studies, 2009) 427

⁷ Nasia Hadjigeorgiou 'Sovereign Base Areas (SBA)', Max Planck Encyclopaedia of International law <<https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law-epil/9780199231690/law-9780199231690-e2261>> τελευταία πρόσβαση στις 20/12/2021

αποτελούν το σπίτι πολλών οικογενειών, ενώ διοικούνται από δικό τους Κυβερνήτη και διατηρούν τα δικά τους νομοθετικά πλαίσια και δικαστήρια.⁸

Τρία χρόνια μετά την ανεξαρτησία, ξέσπασε συνταγματική κρίση. Η ενδοκρατική και διακρατική βία αυξήθηκε δυσσώωνα και όλες οι προσπάθειες για την αποκατάσταση της ειρήνης απέτυχαν. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε ομόφωνα το ψήφισμα 186 (1964), το οποίο συνέστησε την εγκαθίδρυση της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο, γνωστής ως UNFICYP. Η εντολή της UNFICYP είναι να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να:

1. αποτρέψει την επανάληψη των συγκρούσεων
2. συμβάλει στη διατήρηση και αποκατάσταση του νόμου και της τάξης
3. συμβάλει στην επάνοδο στην ομαλότητα.⁹

Το 1974 η Τουρκία εισέβαλε και κατέλαβε το βόρειο γεωγραφικό τμήμα της Κύπρου, και το Συμβούλιο Ασφαλείας ενέκρινε διάφορα ψηφίσματα που διεύρυναν την εντολή της UNFICYP, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης καθηκόντων επιτήρησης της *de facto* γραμμής κατάπαυσης του πυρός που τέθηκε σε ισχύ στις 16 Αυγούστου 1974 και διατήρησης μιας ουδέτερης ζώνης μεταξύ της Κυπριακής Εθνικής Φρουράς και των τουρκικών και τουρκοκυπριακών δυνάμεων.¹⁰ Από τότε, η γραμμή κατάπαυσης του πυρός, η οποία αποκαλείται «Πράσινη Γραμμή», έχει χωρίσει το νησί σε δύο μέρη. Μεταξύ άλλων, το νησί κατοικείται από Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους, που αποτελούν περίπου το 80% και το 18% του συνολικού πληθυσμού αντίστοιχα.¹¹ Μετά τη στρατιωτική εισβολή της Τουρκίας στο νησί και την *de facto* διαίρεσή του, οι Τουρκοκύπριοι κατοικούν κυρίως στο βόρειο τμήμα του νησιού, που παραμένει υπό τον στρατιωτικό, οικονομικό και πολιτικό έλεγχο της Τουρκίας, παρά το γεγονός ότι αυτοανακηρύχθηκε ως η ανεξάρτητη «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» («ΤΔΒΚ»)¹² Σύμφωνα με το Ψήφισμα 541 (1983) του

⁸ *R (on the application of Tag Eldin Ramadan Bashir and others) v Secretary of State for the Home Department* [2018] UKSC 45. Sovereign Base Areas, The SBA Administration (SBAA) < <https://www.sbaadministration.org/index.php/administration> > τελευταία πρόσβαση στις 20/12/2021. Για νομική ανάλυση του καθεστώτος των Βρετανικών Βάσεων σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο, βλ. S. Laulhé Shaelou, 'The principle of territorial exclusion in the EU: SBAs in Cyprus – a special case of sui generis territories in the EU' στο D. Kochenov (ed.), *EU Law of the Overseas: Outermost Regions, Associated Overseas Countries and Territories, Territories Sui Generis* (Kluwer Law International, The Netherlands, 2011) 153-175. Για το καθεστώς μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ, βλ. S. Laulhé Shaelou and Katerina Kalaitzaki, 'Of bits and pieces of EU law in territories: the many shades of European integration' στο D. Fromage (ed.) (Re-)defining Membership: Differentiation in and outside the European Union (OUP, 2021, υπό δημοσίευση).

⁹ Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ, Ψήφισμα 186 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1964) [Κυπριακό ζήτημα], 4 Μαρτίου 1964, S/RES/186 (1964)

¹⁰ ό.π.

¹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 'Cyprus- Population: demographic situation, languages and religions' (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 30/11/2021)< https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/population-demographic-situation-languages-and-religions-15_en > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

¹² *Κύπρος κατά Τουρκίας*, 25781/94, Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 10 Μαΐου 2001, <<https://www.refworld.org/cases,ECHR,43de0e7a4.html>> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021. Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ, Ψήφισμα 541 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1983) [Κύπρος], 18 Νοεμβρίου 1983, S/RES/541 (1983), < <https://www.refworld.org/docid/3b00f16528.html> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021. Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ, Ψήφισμα 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1984) [Κύπρος], 11 Μαΐου 1984, S/RES/550 (1984), < <https://www.refworld.org/docid/3b00f15b24.html> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, η «ΤΔΒΚ» δεν έχει αναγνωριστεί από κανένα κράτος εκτός από την Τουρκία.¹³

Η Κυπριακή Δημοκρατία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) την 1^η Μαΐου 2004, και παρόλο που ολόκληρη η ΚΔ είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα μέρη όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, η ισχύς του ευρωπαϊκού κεκτημένου έχει ανασταλεί, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο 10 της Πράξης Προσχώρησης του 2003.¹⁴ Παρά το γεγονός ότι στις μη ελεγχόμενες από την ΚΔ περιοχές δεν εφαρμόζεται το κοινοτικό κεκτημένο, τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων ως πολιτών της ΕΕ δεν επηρεάζονται.¹⁵ Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι η γραμμή δεν αποτελεί εξωτερικό σύνορο της ΕΕ και υπόκειται στον Κανονισμό 866/2004 του Συμβουλίου.¹⁶

Ο Κανονισμός της Πράσινης Γραμμής:

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 866/2004 για το καθεστώς βάσει του Άρθρου 2 του Πρωτοκόλλου 10 της Πράξης Προσχώρησης τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαΐου 2004.¹⁷ Ο λεγόμενος «Κανονισμός

¹³ Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ, *Ψήφισμα 541 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1983) [Κύπρος]*, 18 Νοεμβρίου 1983, S/RES/541 (1983), < <https://www.refworld.org/docid/3b00f16528.html> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021. Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ, *Ψήφισμα 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1984) [Κύπρος]*, 11 Μαΐου 1984, S/RES/550 (1984), < <https://www.refworld.org/docid/3b00f15b24.html> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

¹⁴ Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση - Πρωτόκολλο αριθ. 10 για την Κύπρο, *Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 236 της 23/09/2003 σ. 0955 - 0955*, Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση - Πρωτόκολλο αριθ. 3 σχετικά με τις Περιοχές των Κυρίαρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο, *Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 236 της 23/09/2003 σ. 0940 - 944*. Βλ. επίσης S. Laulhé Shaelou, *The EU and Cyprus: principles and strategies of full integration* (vol. 3, *Studies in EU External Relations*, Brill/Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2010).

¹⁵ Ευρωπαϊκή Ένωση: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.2007/2004 του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, <<https://www.refworld.org/docid/4847e8022.html>> τελευταία πρόσβαση 23/11/2021. Βλ. S. Laulhé Shaelou, *The EU and Cyprus: principles and strategies of full integration* (vol. 3, *Studies in EU External Relations*, Brill/Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2010). Βλ. επίσης S. Laulhé Shaelou, 'Market Freedoms, EU fundamental rights and public order: views from Cyprus', (2011) 30(1) *Yearbook of European Law* 298 (OUP) 298-357.

¹⁶ ό.π.

¹⁷ Ευρωπαϊκή Ένωση: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.2007/2004 του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, <<https://www.refworld.org/docid/4847e8022.html>> τελευταία πρόσβαση στις 23/11/2021. Βλ. S. Laulhé Shaelou, *The EU and Cyprus: principles and strategies of full integration* (vol. 3, *Studies in EU External Relations*, Brill/Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2010). Βλ. επίσης S. Laulhé Shaelou, 'Market Freedoms, EU fundamental rights and public order: views from Cyprus', (2011) 30(1) *Yearbook of European Law* 298 (OUP) 298-357.

της Πράσινης Γραμμής» καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους επιτρέπεται η διέλευση προσώπων, αγαθών και υπηρεσιών διαμέσου της γραμμής από τις μη ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές και αντίστροφα.¹⁸ Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των κανόνων που προβλέπονται στον Κανονισμό της Πράσινης Γραμμής, η εφαρμογή τους επεκτάθηκε στο όριο μεταξύ των περιοχών αυτών και της Ανατολικής Περιοχής των Κυρίαρχων Βάσεων (ΑΠΚΒ).¹⁹ Κατ' ακρίβεια, αυτό που ονομάζουμε Πράσινη Γραμμή είναι στην πραγματικότητα δύο γραμμές μήκους περίπου 180χλμ, οι οποίες εκτείνονται σε όλο το νησί. Το 2019 και μόνο, σημειώθηκαν 3,7 εκατομμύρια διελεύσεις διαμέσου της Πράσινης Γραμμής για σκοπούς αγορών ή κοινωνικών συναναστροφών. Καταγράφηκαν περίπου 2,4 εκατομμύρια διελεύσεις Ελληνοκυπρίων στο βόρειο γεωγραφικό τμήμα και 1,3 εκατομμύρια διελεύσεις Τουρκοκυπρίων στο νότιο γεωγραφικό τμήμα.²⁰

Η αστυνόμευση της Πράσινης Γραμμής προϋποθέτει τη συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών ως προς τον πληθυσμό και την περιοχή που η κάθε αστυνομική δύναμη θα έπρεπε να προστατεύει, καθώς και την προθυμία των δύο για τη μεταξύ τους επικοινωνία για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών. Έτσι, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συνεργασία μεταξύ των *de jure* και *de facto* αρχών, η οποία δεν είναι η αναμενόμενη, λόγω ανησυχιών ότι η συνεργασία θα μπορούσε να παρερμηνευτεί ως αναγνώριση ή «Ταϊβανοποίηση» της «ΤΔΒΚ». Παράδειγμα της απροθυμίας για συνεργασία ακόμα και σε ποινικές υποθέσεις αποτελεί η διαβόητη υπόθεση *Güzelyurtlu* και άλλοι κατά Κύπρου και Τουρκίας.²¹ Απαρχή της υπόθεσης αποτέλεσε η δολοφονία τριών Τουρκοκυπρίων στα εδάφη που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι αρχές της Δημοκρατίας κίνησαν έρευνα και εντόπισαν οκτώ υπόπτους, οι οποίοι είχαν καταφύγει στην «ΤΔΒΚ». Ταυτόχρονα, κινήθηκε έρευνα από την «ΤΔΒΚ», η οποία αρχικά συνέλαβε τους υπόπτους. Παρ' όλα αυτά, ενώ μια διαφορετική εξέλιξη θα μπορούσε να είχε οδηγήσει στην καταδίκη των δολοφόνων, η υπόθεση έφτασε σε αδιέξοδο, όταν η «ΤΔΒΚ» αρνήθηκε να παραδώσει τους υπόπτους στην Κυπριακή Δημοκρατία και η Κυπριακή Δημοκρατία αρνήθηκε να παραδώσει τα στοιχεία στην «ΤΔΒΚ». Η άρνηση συνεργασίας οδήγησε στην απελευθέρωση των υπόπτων, οι οποίοι δεν έχουν δικαστεί για φόνο. Κατά συνέπεια, οι συγγενείς των θυμάτων υπέβαλαν προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) βάσει των άρθρων 2 και 13 της ΕΣΔΑ (δικαίωμα στη ζωή και δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, αντίστοιχα). Τον Ιανουάριο του 2019, το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης του ΕΔΑΔ με την απόφασή του επιβεβαίωσε ότι τα δύο καθών κράτη είχαν την υποχρέωση να συνεργαστούν προκειμένου να διεξαχθεί αποτελεσματική έρευνα σχετικά με το θάνατο των θυμάτων. Αν και από νομική άποψη η

¹⁸ ό.π.

¹⁹ Ευρωπαϊκή Ένωση: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.2007/2004 του Συμβουλίου της 26ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, αιτιολογική σκέψη 3, <<https://www.refworld.org/docid/4847e8022.html>> τελευταία πρόσβαση στις 23/11/2021

²⁰ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έκτη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2019 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2020_239_f1_report_from_commission_en_v4_p1_107940_6.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

²¹ *Güzelyurtlu κ.ά. κατά Κύπρου και Τουρκίας* [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης] αριθμ. προσφ. 36925/07, Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 29 Ιανουαρίου 2019

υπόθεση *Güzelyurtlu* ήταν μάλλον απλή, ήταν πολιτικά αμφιλεγόμενη, εφόσον η συνεργασία μεταξύ των αστυνομικών αρχών διαφορετικών κρατών είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την διεθνή αναγνώριση των κρατών αυτών. Εν τέλει, το Τμήμα Ευρείας Σύμβασης έκρινε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε παραβιάσει το δικονομικό μέρος του δικαιώματος στη ζωή, αφ' ης στιγμής είχε πράξει ό, τι ευλόγως αναμενόταν από αυτή, αλλά ότι η Τουρκία είχε ενεργήσει κατά παράβαση του άρθρου 2, αφού αγνόησε κατάφωρα όλες τις απόπειρες επικοινωνίας και τα αιτήματα για έκδοση των υπόπτων στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της Δημοκρατίας.²²

Όσον αφορά τον μηχανισμό για την αστυνόμευση της Πράσινης Γραμμής, η Τεχνική Επιτροπή για την Εγκληματικότητα και τις Ποινικές Υποθέσεις, μία εκ των 12 δικαιοδικών τεχνικών επιτροπών οι οποίες συστάθηκαν για να προωθήσουν την καλύτερη συνεργασία σε καθημερινά ζητήματα μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, δημιούργησε το θεσμό του Joint Communication Room (JCR) το 2009.²³ Το JCR με τη βοήθεια του ΟΗΕ διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο μερών, κάτι που έχει περιγραφεί ως “engagement without recognition”.²⁴ Εν συντομία, οι δύο υπηρεσίες επιβολής του νόμου δεν έχουν καμία άμεση ή επίσημη επικοινωνία μεταξύ τους. Ωστόσο, ο μηχανισμός τους επιτρέπει να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να υποβάλλουν αιτήματα για βοήθεια μέσω της UNFICYP. Μεταξύ Ιουνίου 2009 και 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, υποβλήθηκαν 633 αιτήματα για βοήθεια από την Αστυνομία της Κυπριακής Δημοκρατίας και 388 από την «ΤΔΒΚ». ²⁵ Επί σειρά ετών, το JCR:

1. έχει διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών για ένα φάσμα εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων του λαθρεμπορίου όπλων και ναρκωτικών, των διαρρήξεων, των κλοπών αυτοκινήτων, των σεξουαλικών επιθέσεων, των απαγωγών παιδιών και της διερεύνησης δολοφονιών
2. έχει βοηθήσει να εντοπιστούν και να επιστραφούν ελλείποντα πρόσωπα που διέσχισαν την Πράσινη Γραμμή
3. έχει ασχοληθεί με υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας και διαφορών σχετικά με την επιμέλεια παιδιών.²⁶

Το πιο κοινό παράδειγμα της αποτυχίας μεταξύ των δύο πλευρών να συνεργαστούν αφορά καταστάσεις όπου η μια πλευρά εκδίδει ένταλμα εναντίον υπηκόου της άλλης πλευράς με αίτημα όπως αυτό το άτομο εντοπιστεί και επιστραφεί.²⁷ Σε τέτοιες περιπτώσεις καμία πλευρά δεν συμμορφώνεται, εξαιτίας εσωτερικών νομικών διατάξεων οι οποίες

²² *Güzelyurtlu κ.ά. κατά Κύπρου και Τουρκίας* [Τμήμα Ευρείας Σύμβασης] αριθμ. προσφ. 36925/07, Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 29 Ιανουαρίου 2019

²³ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών. UN Cyprus Talks: On Criminal Matters (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 2021) < <https://uncyprustalks.unmissions.org/criminal-matters> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

²⁴ Ker-Lindsay, James, and Eiki Berg. 2018. 'Introduction: A Conceptual Framework for Engagement with de facto States', *Ethnopolitics*, 17: 335-42. Nasia Hadjigeorgiou and Dina Kapardis, 'Police Cooperation in Cases of Unrecognised Secessions: The Joint Communications Rooms in Cyprus' (2022, υπό δημοσίευση)

²⁵ Nasia Hadjigeorgiou and Dina Kapardis, 'Police Cooperation in Cases of Unrecognised Secessions: The Joint Communications Rooms in Cyprus' (2022, υπό δημοσίευση).

²⁶ Nasia Hadjigeorgiou and Dina Kapardis, 'Police Cooperation in Cases of Unrecognised Secessions: The Joint Communications Rooms in Cyprus' (2022, forthcoming). United Nations. UN Cyprus Talks: On Criminal Matters (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 2021) < <https://uncyprustalks.unmissions.org/criminal-matters> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

²⁷ Nasia Hadjigeorgiou and Dina Kapardis, 'Police Cooperation in Cases of Unrecognised Secessions: The Joint Communications Rooms in Cyprus' (2022, υπό δημοσίευση)

απαγορεύουν την έκδοση των «ίδιων των υπηκόων τους». Πιο επεξηγηματικά, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν εκδίδει Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους, αλλά δύναται να εκδώσει και στην πραγματικότητα έχει εκδώσει Τούρκους στην «ΤΔΒΚ» μέσω του JCR.²⁸ Η «ΤΔΒΚ» δεν εκδίδει Τουρκοκυπρίους ή Τούρκους.

Διέλευση προσώπων και παράνομη διακίνηση ανθρώπων:

Όσον αφορά τη διέλευση των Κυπρίων, άλλων πολιτών της ΕΕ και υπηκόων τρίτων χωρών, ο Κανονισμός προβλέπει την διακίνησή τους μέσω εγκεκριμένων σημείων διέλευσης.²⁹ Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δέκατη έβδομη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού δείχνουν σημαντικό όγκο διελεύσεων μη εξουσιοδοτημένων προσώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.³⁰ Οι εν λόγω διελεύσεις συνιστούν το εγκληματικό φαινόμενο της παράνομης διακίνησης ανθρώπων. Η παράνομη διακίνηση ανθρώπων περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών, συνήθως μεταφοράς και προμήθειας πλαστών εγγράφων, σε άτομο το οποίο οικειοθελώς επιδιώκει να εισέλθει παράνομα σε μια ξένη χώρα.³¹ Είναι σημαντικό να διαχωριστεί από την εμπορία ανθρώπων, η οποία συμβαίνει χωρίς τη θέληση των θυμάτων, τα οποία τυγχάνουν εκμετάλλευσης μέσω εξαναγκασμού και ελέγχου. Είναι δυνατόν το έγκλημα να ξεκινήσει ως παράνομη διακίνηση, αλλά γρήγορα να μετατραπεί σε εμπορία ανθρώπων.

Τον Σεπτέμβριο του 2021, η Επίτροπος για τις Εσωτερικές Υποθέσεις της ΕΕ κ. Ylva Johansson δήλωσε ότι τα τελευταία στοιχεία καταδεικνύουν ότι σχεδόν όλοι οι μετανάστες στην Κύπρο βασίζονται σε εγκληματικά κυκλώματα για να φθάσουν στο νησί, ενώ ο Υπουργός Εσωτερικών κατά τη διάρκεια κοινής συνέντευξης τύπου με την Επίτροπο απέδωσε το φαινόμενο στην αδυναμία άσκησης αποτελεσματικού έλεγχου επί της Πράσινης Γραμμής.³² Στην Κύπρο, μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 2021, υπήρξε άνοδος κατά 47% στις αφίξεις μεταναστών σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.³³ Το 2020 καταγράφηκαν 6026 αφίξεις

²⁸ Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (6 Ιουλίου 2018, S/2018/676), παρ. 23

²⁹ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έκτη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2019

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2020_239_f1_report_from_commission_en_v4_p1_107940_6.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021. Βλ. S. Lahlé Shaelou, *The EU and Cyprus: principles and strategies of full integration* (vol. 3, Studies in EU External Relations, Brill/Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2010)

³⁰ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έβδομη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2020

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2021_273_f1_green_line_report.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

³¹ ό.π.

³² Αρχική δήλωση του Υπουργού Εσωτερικών κ. Νίκου Νουρή στην κοινή συνέντευξη τύπου με την Επίτροπο Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ κ. Ylva Johansson (2021) <<https://www.pio.gov.cy/en/press-releases-article.html?id=22976#flat>> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

³³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2021_273_f1_green_line_report.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021. EU: we must find a way to stop people-smuggling < <https://cyprus-mail.com/2021/09/30/eu-we-must-find-a-way-to-stop-people-smuggling/> > τελευταία πρόσβαση στις

στις ελεγχόμενες από την ΚΔ περιοχές, εκ των οποίων 5413 πέρασαν την Πράσινη Γραμμή και 613 έφθασαν απευθείας με βάρκα, συγκριτικά με περίπου 4100 αφίξεις μέσω της Πράσινης Γραμμής και με βάρκα κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους.³⁴ Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει καταρτίσει σχέδιο για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης αγαθών και ανθρώπων και της εμπορίας ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, με τη θέσπιση του θεσμού της Παρακολούθησης της Πράσινης Γραμμής (Green Line Watch). Η πρωτοβουλία θα περιλαμβάνει την ενίσχυση των αστυνομικών μέτρων κατά μήκος της νεκρής ζώνης.³⁵ Αν και δεν έχει ληφθεί ακόμα τελική απόφαση επί του θέματος, διάφορα μέσα επικοινωνίας παρουσιάζουν την πρωτοβουλία ως ένα πρόγραμμα το οποίο θα ενισχύσει τα αστυνομικά μέτρα κατά μήκος της νεκρής ζώνης. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, θα προβλέπεται η συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των τοπικών αρχών, όπως επίσης και η εισαγωγή ενός μοντέλου παρατηρητών της γειτονιάς.³⁶ Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει επίσης τη χαρτογράφηση της διαχωριστικής γραμμής και των διελεύσεων, προκειμένου να καταρτιστεί σχέδιο άμεσης αντιμετώπισης και την εκπαίδευση των υπεύθυνων για την παρακολούθηση.³⁷

Οι τοπικές αρχές της «ΤΔΒΚ» επιβεβαίωσαν ότι στο βόρειο τμήμα της Κύπρου συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την αποτροπή της παράνομης μετανάστευσης. Το 2020 απαγορεύτηκε σε 2147 πρόσωπα να εισέλθουν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. 1162 πρόσωπα που είχαν συλληφθεί εντός του βορείου τμήματος της Κύπρου απελάθηκαν.³⁸ Εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων συναντήθηκαν στο πλαίσιο μιας δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για την Εγκληματικότητα και τις Ποινικές Υποθέσεις υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Σε συνέχεια αυτής της επιτροπής, οι δύο κοινότητες συνέχισαν να χρησιμοποιούν το JCR, το οποίο παρέχει ένα φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ποινικά ζητήματα. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς του 2020, διευκολύνθηκε από το JCR η ανταλλαγή επτά υπόπτων μεταξύ των δύο κοινοτήτων με την υποστήριξη της UNFICYP. Τα θύματα στην «ΤΔΒΚ» είναι εξαιρετικά ευάλωτα λόγω της έλλειψης μηχανισμών προστασίας και της απουσίας ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου προστασίας και υποστήριξής τους. Αυτό θέτει τα θύματα στο στόχαστρο των εμπόρων ανθρώπων, οι οποίοι εκμεταλλεύονται στο έπακρο τις εν λόγω αδυναμίες.³⁹

Ως αναμενόμενο, το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης ανθρώπων δεν επηρεάζει μόνο την Κυπριακή Δημοκρατία. Η περιοχή της Δεκέλειας, μιας εκ των δύο Βρετανικών Βάσεων,

23/12/2021. Reliefweb, 'Med: Commissioner Visits Cyprus, MED 5 Declares Pact "Unacceptable", Rescues and Arrivals Continue as Do Interceptions and Returns' (ECRE, 1η Οκτωβρίου 2021) <<https://reliefweb.int/report/cyprus/med-commissioner-visits-cyprus-med5-declares-pact-unacceptable-rescues-and-arrivals>> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

³⁴ ό.π.

³⁵ CyprusMail, 'Green Line Watch to combat smuggling' (Cyprus Mail. George Psyllides, 22 July 2015) <<https://cyprus-mail.com/2015/07/22/green-line-watch-to-combat-smuggling/>> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

³⁶ ό.π.

³⁷ ό.π.

³⁸ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έβδομη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2021_273_f1_green_line_report.pdf> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

³⁹ ό.π.

εφάπτεται του βόρειου τμήματος κατά μήκος μιας λωρίδας από βοσκοτόπια, εγκαταλελειμμένα σπίτια και χωράφια που προσφέρουν απομονωμένες διαδρομές διέλευσης για τους διακινητές ή τους μετανάστες. Στη συνέχεια, οι μετανάστες ακολουθούν τη γνωστή, πλέον, διαδρομή και διασχίζουν τη διαχωριστική νεκρή ζώνη προστασίας για να εισέλθουν στην Κυπριακή Δημοκρατία. Το 2020 οι αρχές της Ανατολικής Περιοχής των Κυρίαρχων Βάσεων δεν ανέστειλαν τη λειτουργία κανενός από τα σημεία διέλευσης τα οποία βρίσκονται κάτω από έλεγχο τους ως αποτέλεσμα της πανδημίας, αλλά εισήγαγαν περιορισμούς στις διελεύσεις στο ίδιο πνεύμα με αυτούς που τέθηκαν από την ΚΔ.⁴⁰ Ωστόσο, παρά τα μέτρα λόγω της πανδημίας, και έχοντας κατά νου ότι οι μετανάστες δεν χρησιμοποιούν στην πραγματικότητα τα σημεία διέλευσης για να διασχίσουν τη Γραμμή, η παράτυπη μετανάστευση από τη βόρειο τμήμα της Κύπρου μέσω των Βρετανικών Βάσεων αυξήθηκε.⁴¹ Το 2020, 66 μετανάστες συνελήφθησαν αφότου διέσχισαν τη Γραμμή παράτυπα. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης διακίνησης, οι αρχές των Βρετανικών Βάσεων προσέλαβαν επιπλέον αστυνομικούς και προμηθεύτηκαν εξοπλισμό ανίχνευσης για να αναχαιτίσουν την παράνομη μετανάστευση.⁴² Δημιουργήθηκε μονάδα πληροφοριών για σκοπούς επιτήρησης της Γραμμής, ενώ τέθηκαν σε χρήση δύο νέα ειδικά οχήματα. Για την αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης, η Αστυνομία των Βρετανικών Βάσεων διεξήγαγε περιπολίες σε απόσταση από τα σημεία διέλευσης βάσει του εκτιμώμενου βαθμού κινδύνου και σύμφωνα με τις ληφθείσες πληροφορίες.⁴³

Το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης ανθρώπων διαλαμβάνεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, το οποίο είναι το μόνο παγκόσμιο δεσμευτικό μέσο για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος.⁴⁴ Η Σύμβαση έχει ως στόχο να βοηθήσει τα συμβαλλόμενα μέρη να μετατρέψουν τις δεσμεύσεις τους σε δράσεις μέσω του καθορισμού προτύπων και της καθιέρωσης πλαισίων αμοιβαίας συνδρομής, έκδοσης, και προώθησης της συνεργασίας των αρχών επιβολής του νόμου.⁴⁵ Η Σύμβαση συμπληρώνεται με 3 Πρωτόκολλα, ένα από τα οποία είναι το Πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης.⁴⁶ Το Πρωτόκολλο τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2004 και ασχολείται με το εντεινόμενο πρόβλημα των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που διακινούν λαθραία μετανάστες, συχνά σε συνθήκες υψηλού κινδύνου για τους μετανάστες και με μεγάλο κέρδος για τους παραβάτες. Εκτός από την πρόληψη και την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, το Πρωτόκολλο αποσκοπεί, επίσης, στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μερών, με παράλληλη προστασία των δικαιωμάτων των

⁴⁰ ό.π.

⁴¹ ό.π.

⁴² Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έβδομη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2020

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2021_273_f1_green_line_report.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

⁴³ ό.π.

⁴⁴ Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και Πρωτόκολλα, εγκριθείσα δια του ψηφίσματος A/RES/55/25 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών

⁴⁵ ό.π.

⁴⁶ Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, Πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης, το οποίο συμπληρώνει τη Σύμβαση του ΟΗΕ κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης, 15 Νοεμβρίου 2000

μεταναστών και την πρόληψη της εκμετάλλευσης τους.⁴⁷ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Τουρκία είναι μέρη της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου.⁴⁸

Το λαθρεμπόριο αγαθών:

Παράλληλα με την παράνομη διακίνηση ανθρώπων, το λαθρεμπόριο αγαθών είναι άλλο ένα επίμονο φαινόμενο, το οποίο αντανάκλα τη δυσκολία του ελέγχου των παράτυπων διελεύσεων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.⁴⁹ Το 2020 πραγματοποιήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία 494 κατασχέσεις λαθραίων εμπορευμάτων, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 79% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Αυτή η μείωση των κατασχέσεων αντικατοπτρίζει τη γενικότερα μειωμένη κυκλοφορία των προσώπων λόγω της πανδημίας, παραμένει, ωστόσο, σημαντική.⁵⁰ Υπήρξε αξιοσημείωτη μείωση του λαθρεμπορίου γεωργικών προϊόντων, καθώς και προϊόντων που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και των ποσοτήτων των τσιγάρων και του καπνού που κατασχέθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία στην Πράσινη Γραμμή. Τα πιο δημοφιλή λαθραία προϊόντα φαίνεται να περιλαμβάνουν τον καπνό, τα αγροτικά προϊόντα, το αλκοόλ, τα αυτοκίνητα, τα καύσιμα, τα φάρμακα και τα φυτοφάρμακα. Ενώ παρατηρούνται σημαντικές παραβιάσεις του πλαισίου που ρυθμίζει την κυκλοφορία των εμπορευμάτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, το 2020 μόνο επτά υποθέσεις τέθηκαν ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ως επί το πλείστον, οι περιπτώσεις λαθρεμπορίου μικρών ποσοτήτων τσιγάρων αντιμετωπίστηκαν με την επιβολή διοικητικών ποινών και κατάσχεσης.⁵¹

Το 2020 οι αρχές της Ανατολικής Περιοχής των Κυρίαρχων Βάσεων φέρεται, επίσης, να κατέγραψαν μείωση του αριθμού των κατασχέσεων λαθραίων εμπορευμάτων εντός των Βάσεων: πραγματοποιήθηκαν 138 κατασχέσεις συγκριτικά με 653 κατασχέσεις το 2019. Σχετικά με τον κατά παράδοση εφοδιασμό του τουρκοκυπριακού πληθυσμού στο χωριό Πύλα, το οποίο βρίσκεται στην ουδέτερη ζώνη (άρθρο 4, παρα.10 του Κανονισμού της Πράσινης Γραμμής), οι ποσότητες των υλικών οικοδομής, τα ψάρια, τα τσιγάρα κλπ. παρακολουθούνται και καταγράφονται, επίσης, από τη διοίκηση των Κυρίαρχων Βάσεων.⁵² Έτσι, ενώ η παράνομη διακίνηση ανθρώπων λαμβάνει χώρα μέσω των μεγάλου μήκους μη αστυνομευμένων τμημάτων της νεκρής ζώνης, το λαθρεμπόριο αγαθών διεξάγεται κατ' ακρίβεια και μέσω των σημείων ελέγχου.

Εμπορία Ανθρώπων:

⁴⁷ ό.π.

⁴⁸ ό.π.

⁴⁹ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: Δέκατη έβδομη έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2020

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2021_273_f1_green_line_report.pdf > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

⁵⁰ ό.π.

⁵¹ ό.π.

⁵² ό.π.

- **Κυπριακή Δημοκρατία**

Οι συζητήσεις περί εμπορίας ανθρώπων στην Κύπρο επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στη σεξουαλική εκμετάλλευση. Ωστόσο, λαμβάνουν χώρα και άλλες μορφές εκμετάλλευσης. Στα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα συγκαταλέγονται η αναγκαστική εργασία και οι εικονικοί γάμοι, οι οποίοι έχουν εξελιχθεί σε αντικείμενο έντονης πολιτικής αντιπαράθεσης και τελούν υπό νομοθετική τροποποίηση, αφού θεωρείται ότι αποτελούν μέσο διευκόλυνσης της παράνομης μετανάστευσης. Άλλες μορφές εκμετάλλευσης περιλαμβάνουν περιπτώσεις παράνομης υιοθεσίας παιδιών και αφαίρεσης οργάνων. Η Κυπριακή Δημοκρατία φαίνεται να διαθέτει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των εν λόγω φαινομένων. Η σημαντικότερη εξέλιξη αφορά την έγκριση του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014 (Ν. 60(Ι)/2014)⁵³ και της μεταγενέστερης τροποποίησής του το 2019.⁵⁴ Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι, ενώ ο Νόμος του 2014 και οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις του αποτελούν τον πυρήνα της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, είναι μόνο ένα μέρος του ευρύτερου νομοθετικού πλαισίου. Ωστόσο, εθνικά πλαίσια, όπως, ενδεικτικά, ο περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμος (κεφ. 105), ο περί Ποινικού Κώδικα Νόμος (Κεφ. 154) και ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014 (109(Ι)/2014), συμπληρώνουν και ενισχύουν τις προσπάθειες πρόληψης, καταπολέμησης και προστασίας των θυμάτων, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Επιπλέον, ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος 91(Ι)/2014 μπορεί να θεωρηθεί ότι συμπληρώνει τον νόμο 60(Ι)/2014 σχετικά με τα αδικήματα κατά ανηλίκων που είναι θύματα εμπορίας.

Όσον αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στερούνται αποτελεσματικής εφαρμογής των επιμέρους νομοθετικών πράξεων και συνεργασίας ανάμεσα στις κρατικές αρχές στις οποίες έχουν ανατεθεί διαφορετικά καθήκοντα και πεδία εργασίας σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο. Θεωρητικά, οι νομοθετικές τροποποιήσεις καλύπτουν συγκεκριμένα νομοθετικά κενά της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης της διάταξης περί της προστασίας των θυμάτων από την ποινικοποίηση, της εισαγωγής αυστηρότερων ποινών για τους δράστες των εν λόγω αδικημάτων (ιδιαίτερα όσον αφορά τους ανηλίκους) και της ποινικοποίησης της χρήσης σεξουαλικών υπηρεσιών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Για παράδειγμα, η τροπολογία του 2019 αποτελεί προσπάθεια ενίσχυσης του ποσοστού διώξεων και καταδικαστικών ποινών με τη θέσπιση αδικημάτων αυστηρής ευθύνης για τη χρήση σεξουαλικών υπηρεσιών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.⁵⁵ Παρ' όλα αυτά, λόγω του χαμηλού ποσοστού καταδικών στην Κύπρο και των χρονοβόρων δικαστικών διαδικασιών, δεν υπάρχει ακόμη νομολογία που να αφορά την ανωτέρω τροποποίηση.⁵⁶

⁵³ Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμος του 2014 (Ν. 60(Ι)/2014)

⁵⁴ Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος (Ν. 117(Ι)/2019)

⁵⁵ ό.π., άρθρο 19 παρα. (α) και (β)

⁵⁶ Nasia Hadjigeorgiou, Demetra Loizou, Fezile Osum, Andrea Manoli, 'Determinants of Anti-Trafficking Efforts: Cyprus Case Study' (υπό δημοσίευση, 2022, British Institute of International and Comparative Law) < <https://www.biicl.org/projects/determinants-of-anti-trafficking-efforts> > τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

Κατ' ακρίβεια, για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων της, πρέπει να υπάρχει δέσμευση τόσο σε θεσμικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο. Για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα και οι θεσμικές δεσμεύσεις, πρέπει να εξετάσουμε 1) τη λειτουργία των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία μηχανισμών συνεργασίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (όπως ο Εθνικός Συντονιστής, ο Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς, η Πολυθεματική Συντονιστική Ομάδα και το δικοινοτικό Joint Communication Room) και 2) τις προσπάθειες των κυπριακών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την ευθύνη της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων (όπως το Γραφείο για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων της Αστυνομίας, των επαγγελματιών του νομικού κλάδου, των εργαζομένων της πρώτης γραμμής, των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των ΜΚΟ κ.λπ.). Εν προκειμένω, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία που ακολουθείται για τον εντοπισμό και την παραπομπή πιθανών θυμάτων στις σχετικές αρχές.

- **Περιοχές που δεν τελούν υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας**

Τουρκοκυπριακές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και ερευνητές καταγγέλλουν ότι η εμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την εκμετάλλευση της εργασίας αποτελεί συχνό φαινόμενο στο βόρειο τμήμα της Κύπρου.⁵⁷ Η γραμμή βοήθειας θυμάτων, η οποία δημιουργήθηκε από τον Τουρκοκυπριακό Δικηγορικό Σύλλογο στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ προγράμματος «Δικαιοσύνη για τα Θύματα Εμπορίας Ανθρώπων» (Justice for Human Trafficking Victims),⁵⁸ έλαβε καταγγελίες από 320 άτομα (39 γυναίκες και 282 άνδρες) μέσα σε ενάμιση χρόνο. Οι περιπτώσεις αφορούσαν εκμετάλλευση της εργασίας και σεξουαλική εκμετάλλευση. Η εκμετάλλευση της εργασίας παρατηρήθηκε κυρίως στους τομείς των κατασκευαστικών υπηρεσιών, της γεωργίας, της οικιακής εργασίας και των υπηρεσιών, ενώ η εμπορία με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση σημειώθηκε σε νυχτερινά κέντρα, ιδιωτικά διαμερίσματα και ξενοδοχεία. Παρόλο που είναι ευρέως γνωστό ότι από τα τέλη του 2000 οι γυναίκες εξαναγκάζονται σε πορνεία σε νυχτερινά κέντρα τα οποία έχουν αναγνωριστεί ως χώροι στους οποίους συντελείται εμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, τα φαινόμενα εμπορίας ανθρώπων αγνοήθηκαν από τις τοπικές αρχές των περιοχών που δεν τελούν υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

Έως το 2020 το τοπικό νομοθετικό πλαίσιο δεν αναγνώριζε την εμπορία ανθρώπων ως ποινικό αδίκημα. Το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Διακίνησης Προσώπων, Ιδιαίτερα Γυναικών και Παιδιών (Το Πρωτόκολλο του Παλέρμο)

⁵⁷ Kıbrıs Türk Barolar Birliği, 'İnsan Ticareti Mağdurları için Adalet Projesi Kapanış Etkinliği ve Basın Toplantısı' (2021) <<https://www.kibristurkbarolarbirligi.org/2021/08/05/insan-ticareti-magdurlari-icin-adalet-projesi-kapanis-etkinligi-ve-basin-konferansi/>> τελευταία πρόσβαση στις 02/02/2022. Υπουργείο Εσωτερικών της ΤΔΒΚ, 'TRNC Workshop on Night Clubs Final Report' (2018). Universal Patient's Rights Association, 'In-depth Research to Determine the Condition of Marginalised Groups Regarding Patients' Right in the northern part of Cyprus' (2021), σ.55-70, < <https://www.ehhd.eu/en/in-depth-research-report/> > τελευταία πρόσβαση στις 01/07/2020.

⁵⁸ Kıbrıs Postası, 'İnsan Ticareti Mağdurları için Adalet Projesi Tamamlandı' (2021) < https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS_HABERLERI/n387959-insan-ticareti-magdurlari-icin-adalet-projesi-tamamlandi>

εγκρίθηκε από το «Κοινοβούλιο της ΤΔΒΚ», στις 9 Απριλίου του 2018 και, εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, οι γυναίκες βουλευτές του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (CTP) παρουσίασαν ενώπιον της «Επιτροπής Νομικών» σχέδιο νομοθετικής πρότασης για την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα. Το σχέδιο της νομοθετικής πρότασης δεν μπορούσε να εγκριθεί τη δεδομένη στιγμή από το «Κοινοβούλιο» λόγω της επικείμενης αλλαγής της «κυβέρνησης» και, αργότερα, μετά την εκλογή της νεοσύστατης «κυβέρνησης», τέθηκε εκ νέου ενώπιον της «Επιτροπής». Περί τα τέλη του 2019, με την ενεργό συμμετοχή σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, η πρόταση σχεδιάστηκε εκ νέου και παρουσιάστηκε στο «Κοινοβούλιο». Η τροποποίηση του νόμου εγκρίθηκε στις 9 Μαρτίου του 2020 και τέθηκε σε ισχύ στις 23 Μαρτίου του 2020. Η τροπολογία συνίσταται σε μια διάταξη έκτασης δύο γραμμών η οποία ποινικοποιεί την εμπορία ανθρώπων,⁵⁹ ενώ δεν περιλαμβάνεται καμία διάταξη που να προβλέπει την προστασία και τη στήριξη των θυμάτων, ούτε έχει συσταθεί ή έστω αναφερθεί από το νόμο οποιοδήποτε θεσμικό πλαίσιο. Το Άρθρο 254B του Ποινικού Κώδικα υιοθετεί τον ορισμό της εμπορίας ανθρώπων του Πρωτόκολλου του Παλέρμο, με το έγκλημα να φέρει μέγιστη ποινή 10 ετών φυλάκισης. Σύμφωνα με το «νόμο», η συναίνεση του θύματος δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το Δικαστήριο, εφόσον τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων πληρούνται στην υπόθεση. Επιπρόσθετα, το Άρθρο 254B εισάγει αυστηρότερες ποινές σε περίπτωση όπου το θύμα είναι παιδί (14 χρόνια φυλάκιση) και σε περίπτωση που το αδίκημα διαπράττεται από δημόσιο υπάλληλο (16 χρόνια φυλάκιση). Τέλος, η τροπολογία προβλέπει ασυλία των θυμάτων από δίωξη για ποινικά αδικήματα βάσει του περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης Νόμου.

Παρόλο που η εμπορία ανθρώπων έχει τελικά ποινικοποιηθεί, μέχρι στιγμής, σύμφωνα με πληροφορίες, δεν έχει σημειωθεί καμία σχετική καταδίκη. Η απουσία μηχανισμού προστασίας για τα θύματα που βρίσκονται στην «ΤΔΒΚ» καθώς και η διαφθορά και η έλλειψη πολιτικής βούλησης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων φαίνεται να αποτελούν τους κυριότερους λόγους για τους οποίους η εμπορία ανθρώπων είναι τόσο διαδεδομένη στο βόρειο γεωγραφικό τμήμα του νησιού.⁶⁰

Οι επιπτώσεις της Πράσινης Γραμμής στην Εμπορία ανθρώπων:

Η εμπορία ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής αναγνωρίστηκε ως ένα σοβαρό ζήτημα που έπρεπε να αντιμετωπιστεί από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών το 2005, 4 χρόνια πριν από την ίδρυση του JCR, ενώ το 2006 επισημάνθηκε εκ νέου ως υψίστης σημασίας ανησυχία.⁶¹ Είναι ένα από τα εγκλήματα που κατονομάστηκαν ρητά κατά την

⁵⁹ [Κεφάλαιο 154] Ποινικός Κώδικας, άρθρο 254B. Παρακαλούμε επισκεφθείτε το σύνδεσμο για πρόσβαση στην αγγλική έκδοση της νομοθετικής τροποποίησης: https://patcyprus.org/file/criminal-code-amendment-en-31-march_250.pdf

⁶⁰ Nasia Hadjigeorgiou, Demetra Loizou, Fezile Osum, Andrea Manoli, 'Determinants of Anti-Trafficking Efforts: Cyprus Case Study' (υπό δημοσίευση, 2022, British Institute of International and Comparative Law) < <https://www.biicl.org/projects/determinants-of-anti-trafficking-efforts> > τελευταία πρόσβαση στις 06/02/2022

⁶¹ Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (27 Μαΐου 2005, S/2005/353), παρα. 23. Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (23 Μαΐου 2006, S/2006/315), παρα. 24. Έκθεση του Γενικού

ίδρυση του JCR. Παρόλα αυτά, το ζήτημα αυτό παραμένει άλυτο και υπογραμμίστηκε από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ τόσο στην έκθεση του 2017 όσο και του 2020.⁶² Όπως συνάγεται από τις παραπάνω πληροφορίες, η εμπορία ανθρώπων είναι ένα καλά οργανωμένο έγκλημα που λαμβάνει χώρα εδώ και δεκαετίες στην Κύπρο. Το κενό στη βιβλιογραφία δεν μας επιτρέπει να κατανοήσουμε πώς η ζήτηση από τη μία πλευρά της Πράσινης Γραμμής τροφοδοτεί την προσφορά της άλλης, και αντίστροφα. Σε πρόσφατη έκθεση την οποία συνέταξαν οι Δρ Νασιά Χατζηγεωργίου, Δρ Δήμητρα Λοΐζου, κ. Fezile Osum και κ. Άνδρεα Μανώλη για το Βρετανικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου (British Institute of International and Comparative Law) με τίτλο «Καθοριστικοί παράγοντες των προσπαθειών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στην Κύπρο (Determinants of Anti-Trafficking Efforts in Cyprus),⁶³ η «παγωμένη» σύγκρουση στην Κύπρο σε συνάρτηση με την Πράσινη Γραμμή επισημαίνεται ως ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για την αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών. Ανεπίσημα στοιχεία δείχνουν ότι τα άτομα που υπόκεινται σε εκμετάλλευση στο βόρειο τμήμα περνούν στη Δημοκρατία παράτυπα μέσω των διακινητών με σκοπό να αναζητήσουν προστασία.

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις:

Παρόλο που σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να παράσχει επισκόπηση των φαινομένων και να παρουσιάσει τις δραστηριότητες του έργου, η ομάδα θα προσφέρει κάποιες προκαταρκτικές παρατηρήσεις, οι οποίες θα αναλυθούν περαιτέρω στο Εγχειρίδιο καλών πρακτικών. Το Εγχειρίδιο θα παράσχει συστάσεις σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές σύμφωνα με τις πληροφορίες που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Η πρώτη παρατήρηση σχετίζεται με τους επίσημους δείκτες σε αντιδιαστολή με την πραγματικότητα. Παρόλο που ειδικά η Κυπριακή Δημοκρατία φαίνεται να έχει ένα σχετικά ισχυρό νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο, αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι πραγματοποιούνται αντιστοίχως συγκεκριμένες δράσεις. Η εν λόγω απουσία συγκεκριμένων δράσεων συχνά αποδίδεται στη διαφθορά και πολιτική απροθυμία της ΚΔ και της «ΤΔΒΚ»: ωστόσο, οφείλουμε να προσπαθήσουμε να κοιτάξουμε πέρα από αυτά τα προβλήματα ή

Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (4 Ιουνίου 2007, S/2007/328), παρα. 38

⁶² Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τις δραστηριότητες των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (10 Ιουλίου 2017, S/2017/586), παρ. 15 <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2017_586.pdf> τελευταία πρόσβαση στις 11/01/2022.

Οι δραστηριότητες του ΟΗΕ στην Κύπρο: Έκθεση του Γενικού Γραμματέα (7 Ιανουαρίου 2020, S/2020/23), παρα. 9 <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_23.pdf> τελευταία πρόσβαση στις 11/01/2022

⁶³ Nasia Hadjigeorgiou, Demetra Loizou, Fezile Osum, Andrea Manoli, 'Determinants of Anti-Trafficking Efforts: Cyprus Case Study' (υπό δημοσίευση, 2022, British Institute of International and Comparative Law) <<https://www.biicl.org/projects/determinants-of-anti-trafficking-efforts>> τελευταία πρόσβαση στις 23/12/2021

τουλάχιστον να σκεφτούμε τον καλύτερο δυνατό τρόπο για να αποφευχθούν ή να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις τους.

Οι παράγοντες έλξης/ώθησης είναι επίσης πολύ σημαντικοί στην (έρευνα και την) κατανόηση της εξελισσόμενης και συνεχώς μεταβαλλόμενης φύσης της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης. Συγκεκριμένα, πρέπει να καταστεί πιο σαφές το πώς οι παράγοντες έλξης και ώθησης, τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου, έχουν άμεσο αντίκτυπο στον όγκο των περιστατικών εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης, στο προφίλ των ατόμων που πέφτουν θύματα εμπορίας και παράνομης διακίνησης και στις μεθόδους/οδούς που χρησιμοποιούν οι διακινητές και οι έμποροι ανθρώπων ως αντίδραση στις προσπάθειες καταπολέμησης των εγκληματικών δραστηριοτήτων αυτών τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου. Ο τόπος προέλευσης των θυμάτων, το είδος της εκμετάλλευσης στο οποίο εκτίθενται, η ηλικία και το φύλο τους πρέπει να περιλαμβάνονται στις υπό διερεύνηση πληροφορίες. Έτσι, για την κατανόηση του προφίλ των θυμάτων, δεν επαρκεί η διάκριση μεταξύ ανδρών/γυναικών/παιδιών, αφού υπάρχουν πολλά άλλα διακριτικά χαρακτηριστικά και διαφοροποιήσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη προς το σκοπό αυτό. Επιπλέον, τα στοιχεία (ή η έλλειψή τους) καταδεικνύουν ότι η απουσία συνεπούς και αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των αρχών της ΚΔ και της «ΤΔΒΚ» σε σχέση με τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές στις οποίες διατηρούν αποτελεσματικό έλεγχο αντιστοίχως και διαμέσου της Πράσινης Γραμμής συμβάλλει στην έλλειψη κατανόησης της πλήρους έκτασης του προβλήματος και του προφίλ των εκάστοτε θυμάτων. Από αυτή την άποψη, πρέπει να επισημανθεί η συμβολή του έργου των αρχών των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη ορθών πρακτικών και συστάσεων, οι οποίες αποτελούν βασικό μέρος του Εγχειριδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην αρχή της παρούσας Έκθεσης, έχουν ολοκληρωθεί οι ακόλουθες δραστηριότητες στο πλαίσιο του έργου:⁶⁴

Εκδήλωση έναρξης του έργου σε σχέση με την πρόληψη, την ανίχνευση, τη διερεύνηση και τη δίωξη της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και αγαθών και της εμπορίας ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής: Ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία περιελάμβαναν εργαζομένους της πρώτης γραμμής όπως οι ΜΚΟ και άλλοι επαγγελματίες, συνενυρέθηκαν για να παράσχουν ένα βιώσιμο πλαίσιο προβολής και διάδοσης. Ειδικοί παρέδωσαν σειρά σεμιναρίων, ενώ οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν τις ιδέες και τις γνώσεις τους αναφορικά με τα σύγχρονα φαινόμενα της εμπορίας ανθρώπων και του οικονομικού εγκλήματος μέσω του λαθρεμπορίου καθώς και τρόπους με τους οποίους αυτού του είδους οι εγκληματικές δραστηριότητες μπορούν να αποφευχθούν/καταπολεμηθούν, αντλώντας βέλτιστες πρακτικές από την εμπειρία άλλων χωρών και διατυπώνοντας εισηγήσεις σχετικά με τη διαμόρφωση κατάλληλων λύσεων στην Κύπρο μέσω των πληροφοριών που λήφθηκαν από

⁶⁴ UCLan Cyprus, “Smuggling and Trafficking across the Green Line” <<https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/>> τελευταία πρόσβαση στις 18/01/2022

τις ομάδες εστίασης. Τα αποτελέσματα της εκδήλωσης είχαν ως επίκεντρο τη βελτίωση της πρόληψης, της ανίχνευσης, της διερεύνησης και της δίωξης του λαθρεμπορίου αγαθών, της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και της εμπορίας ανθρώπων, υιοθετώντας μια ολιστική διεπιστημονική προσέγγιση, η οποία αφορά το σύνολο του νησιού διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.⁶⁵

Παραδόθηκαν τα ακόλουθα σεμινάρια:

1.1 «Αστυνόμευση της Πράσινης Γραμμής» (Policing across the Green Line) – Δρ Νάσια Χατζηγεωργίου, Επίκουρη Καθηγήτρια Μεταβατικής Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Αναπληρώτρια Κοσμήτορας Νομικής Σχολής UCLan Κύπρου και Μόνιμη Εμπειρογνώμονας του ICLAIM

1.2 «Παράνομη διακίνηση ανθρώπων και αγαθών διαμέσου της Πράσινης Γραμμής: Ένα επίμονο φαινόμενο» (Smuggling of Persons and goods across the Green Line: A prevailing phenomenon) – κ. Άνδρεα Μανώλη, Λέκτορας Βασικών Αρχών Αγγλικού και Κυπριακού Δικαίου, Νομική Σχολή UCLan Κύπρου, Συντονίστρια του Έργου και Ερευνήτρια του ICLAIM (έως τον Ιανουάριο 2022)

1.3 «Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στην Κύπρο: Νομοθεσία και Πράξη» (Combatting Human Trafficking in Cyprus: Law and Practice) – Δρ Δήμητρα Λοΐζου, Λέκτορας Διεθνούς Ποινικού Δικαίου, Νομική Σχολή UCLan Κύπρου και Μόνιμη Εμπειρογνώμονας του ICLAIM και κ. Fezile Osum, Ερευνήτρια, Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου UCLan Κύπρου και Ερευνήτρια του ICLAIM

Μετά το πέρας των σεμιναρίων, ακολούθησε η δημιουργία ομάδας εστίασης και η διεξαγωγή δημιουργικής συζήτησης με συντονίστρια την Καθηγ. Stéphanie Lauhé Shaelou, Καθηγήτρια Ευρωπαϊκού Δικαίου και Μεταρρύθμισης και Κοσμήτορα της Νομικής Σχολής του UCLan Κύπρου και ιδρύτρια του ICLAIM.

Πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εκπαιδευτικές δράσεις:

1.1 Διαδικτυακό σεμινάριο: «Η εμπορία ανθρώπων και η νεκρή ζώνη στην Κύπρο» (Human Trafficking and the Buffer Zone in Cyprus)⁶⁶

1.2 Διαδικτυακή εκπαίδευση στα πλαίσια της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης: «Στρατηγικός νομικός σχεδιασμός σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων» (Strategic Litigation in the field of Human Trafficking)⁶⁷

⁶⁵ UCLan Cyprus, “Smuggling and Trafficking across the Green Line Launch Event” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/smuggling-and-trafficking-across-the-green-line-launch-event/> τελευταία πρόσβαση στις 25/02/2022

⁶⁶ UCLan Cyprus, “Webinar on Human Trafficking and the Buffer Zone in Cyprus” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/webinar-on-human-trafficking-and-the-buffer-zone-in-cyprus-dr-nasia-hadjigeorgiou/> τελευταία ενημέρωση 25/02/2022

⁶⁷ UCLan Cyprus, “Online Training Strategic Litigation in the field of Human Trafficking- Prof. Stephanie Lauhé Shaelou, Catherine Meredith, Anthony Vaughan, Grainne Mellon” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/online->

1.3 Διαδικτυακό σεμινάριο: «Χαρτογράφηση της παράνομης διακίνησης και της εμπορίας ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής» (Mapping Human Smuggling and Trafficking across the Green Line)⁶⁸

1.4 Διαδικτυακό σεμινάριο: «Ο Κανονισμός της Πράσινης Γραμμής και το λαθρεμπόριο αγαθών» (The Green Line Regulation and Smuggling of Illicit Goods)⁶⁹

1.5 Διαδικτυακή εκπαίδευση στα πλαίσια της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης: «Γίνε επαγγελματίας ενημερωμένος σχετικά με το ψυχικό τραύμα» (Becoming Trauma Informed Professionals)⁷⁰

3. Το **Εγχειρίδιο καλών πρακτικών και μεθόδων έρευνας** για την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση των εγκληματικών δραστηριοτήτων και των οικονομικών εγκλημάτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής δημιουργήθηκε ως μια ανοιχτή διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία έχουν συλλεγεί και συγκεντρωθεί διάφορες πηγές σε μορφή «υπηρεσίας μίας στάσης», στην οποία θα έχουν πρόσβαση όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς.⁷¹ Το Εγχειρίδιο καλών πρακτικών και μεθόδων έχει στόχο να ερευνήσει, να εντοπίσει, να αξιολογήσει και να αντιμετωπίσει εγκληματικές δραστηριότητες και οικονομικά εγκλήματα που διαπράττονται διαμέσου της Πράσινης Γραμμής. Στο εγχειρίδιο περιλαμβάνονται επίσης συστάσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των φαινομένων της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και αγαθών.

Εγκαινιάστηκε η λειτουργία της **Ψηφιακή Πλατφόρμας**, μέσω της οποίας ακαδημαϊκοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κοινοποιούν την έρευνα/τις αναρτήσεις ιστολογίου τους, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα σταθερό δίκτυο με στόχο την προσφορά πρακτικής καθοδήγησης σε επαγγελματίες επιφορτισμένους με την επιβολή του νόμου και της τάξης, άλλους εργαζομένους της πρώτης γραμμής και τους νέους, σύμφωνα με την πολιτική/τα πλαίσια τα πλαίσια της Κύπρου, της ΕΕ, του ΟΗΕ κ.ά.⁷² Η διαδικτυακή πλατφόρμα αποτελείται από τα εξής:

1. Κέντρο Πόρων – Resource Centre
2. Μέλη της Συντακτικής Ομάδας – Members of the Editorial Team
3. Φόρουμ Συζήτησης – Discussion Forum
4. Εκδηλώσεις/Δραστηριότητες – Events/Activities

[training-strategic-litigation-in-the-field-of-human-trafficking-prof-stephanie-laulhe-shaelou-catherine-meredith-anthony-vaughan-grainne-mellon/](https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/training-strategic-litigation-in-the-field-of-human-trafficking-prof-stephanie-laulhe-shaelou-catherine-meredith-anthony-vaughan-grainne-mellon/) τελευταία ενημέρωση 25/02/2022

⁶⁸ UCLan Cyprus, “Mapping Human Smuggling and Trafficking” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/mapping-human-smuggling-and-trafficking/> τελευταία ενημέρωση 25/02/2022

⁶⁹ UCLan Cyprus, “Green Line Regulation and Smuggling of Good” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/green-line-regulation-and-smuggling-of-goods/> τελευταία ενημέρωση 25/02/2022

⁷⁰ UCLan Cyprus, “Becoming Trauma Informed Professionals” <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/becoming-trauma-informed-professionals/> τελευταία ενημέρωση 25/02/2022

⁷¹ Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/category/outputs/>

⁷² Smuggling and Human Trafficking across the Green Line < <https://htsproject.uclancyprus.ac.cy/> > τελευταία πρόσβαση στις 18/01/2022

5. Αποτελέσματα (στην αγγλική, την τουρκική και την ελληνική γλώσσα) – Outputs (in English, Turkish and the Greek Language)

6. Δίκτυο – Network

Τέλος, η Έκθεση σχετικά με την παράνομη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων και την εμπορία προσώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής με ενσωματωμένη σειρά συστάσεων παρουσιάζει την έρευνα και τα στοιχεία που αφορούν το λαθρεμπόριο αγαθών και την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής. Καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, η ομάδα των ερευνητών παρείχε ενημέρωση στα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να διασφαλίζεται η ενεργή συμμετοχή τους και να ενημερώνονται σχετικά με τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του έργου.

Κύρια συγγραφέας: Άνδρα Μανώλη

Δεύτερη συγγραφέας: Fezile Osum

Επιμέλεια: Δρ Νάσια Χατζηγεωργίου, Δρ Δήμητρα Λοΐζου

Έλεγχος Ποιότητας: Καθηγ. Stéphanie Laulhé Shaelou

Μετάφραση: Έλενα Ξυδά

Το έργο υποστηρίζεται από τη Βρετανική Ύπατη Αρμοστεία στη Λευκωσία. Το σύνολο των απόψεων που εκφράζονται στο πλαίσιο του έργου ανήκει στις συγγραφείς και την ομάδα επιμέλειας. Αναλαμβάνουμε την ευθύνη τυχόν σφαλμάτων.